

1e Herziening BP Kop van Schouwen

Voortoets Natuurbeschermingswet

projectnummer 408595
definitief revisie 1.0
21 april 2016

1e Herziening BP Kop van Schouwen

Voortoets Natuurbeschermingswet

projectnummer 408595
definitief revisie 1.0
21 april 2016

Opdrachtgever

Gemeente Schouwen-Duiveland
Postbus 5555
4300 JA Zierikzee

datum vrijgave	beschrijving revisie 1.0
22-04-2016	definitief

goedkeuring

E. Oude Weernink

vrijgave

T. Artz

Inhoudsopgave

	Blz.	
1	Aanleiding	1
2	Voornemen	4
2.1	Krijger Meelfabriek	4
2.2	Verplaatsing strandpaviljoen	5
3	Toetsingskader: Natura 2000-gebieden	6
3.1	Natura 2000-gebied Kop van Schouwen	6
3.2	Natura 2000-gebied Grevelingen	7
3.3	Natura 2000-gebied Voordelta	10
4	Effectanalyse	13
4.1	Bepalen storingsfactoren	13
4.2	Beoordeling storingsfactoren	13
4.2.1	Oppervlakteverlies	13
4.2.2	Versnippering	16
4.2.3	Verzuring en vermesting door atmosferische depositie (stikstofdepositie)	16
4.2.4	Verontreiniging	18
4.2.5	Verdroging	18
4.2.6	Verstoring door geluid, licht, trilling	19
4.2.7	Optische verstoring	19
4.2.8	Verstoring door mechanische effecten	22
5	Conclusie voortoets	23
6	Bronnen	24

1 Aanleiding

In dit hoofdstuk wordt de aanleiding voor de voortoets beschreven en aangegeven wat het doel is van voorliggend rapport.

Er wordt een 1^e herziening van bestemmingsplan Kop van Schouwen opgesteld

In het kader van uw actualiseringsoperatie van de bestemmingsplannen heeft de gemeente Schouwen-Duiveland de afgelopen jaren diverse bestemmingsplannen geactualiseerd. In deze reeks is ook voor de "Kop van Schouwen" het bestemmingsplan geactualiseerd. Een onderdeel van dit bestemmingplan was een voortoets in het kader van de Natuurbeschermingswet.

Inmiddels is de gemeente gestart met het opstellen van de 1^e herziening van het bestemmingsplan "Kop van Schouwen". Deze herziening omvat onderdelen van het bestemmingsplan die zijn vernietigd door de Raad van State. Daarnaast zijn er nog enkele ambtshalve aanpassingen nodig en tot slot zijn er nog nieuwe ontwikkelingen die meegenomen worden in deze 1^e herziening. Omdat in deze 1^e herziening nieuwe mogelijkheden en aanpassingen van het moederplan betreft, moet ook voor deze 1^e herziening een voortoets natuur worden uitgevoerd.

Deze voortoets gaat specifiek in te gaan op twee onderdelen:

- Hoogenboomlaan 34 Renesse (Krijger Molenaars);
- Verplaatsen strandpaviljoen Brouwersdam; inclusief realisatie van een (kite)surfschool en -shop.

Doel voortoets: eerste verkenning van mogelijke effecten op Natura 2000-gebieden

In de omgeving liggen een aantal Natura 2000-gebieden; Kop van Schouwen, Grevelingen en Voordelta (zie figuur 1.1).

Voor Natura 2000-gebieden geldt een beschermingsregime om aantasting van de natuurlijke kenmerken van deze gebieden te voorkomen. Bij het opstellen van het bestemmingplan doet zich de vraag voor of de ontwikkelingen die het plan mogelijk maakt, significant negatieve effecten kunnen hebben op de instandhoudingsdoelen voor deze gebieden. Als dat het geval is, moet op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 voor het bestemmingsplan een passende beoordeling worden uitgevoerd. Dit volgt uit artikel 19j van de Natuurbeschermingswet 1998, en de daaraan gerelateerde artikelen.

De voorliggende rapportage verkent de noodzakelijkheid van een Passende beoordeling. Dit vormt een eerste stap in de toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998 (verder Nb-wet); de zogenaamde 'oriëntatiefase' waarin sprake is van een voortoets.

Binnen deze voortoets staat de volgende vraag centraal: *Kunnen de ontwikkelingen die geschetst worden in het bestemmingsplan - gelet op de instandhoudingsdoelstelling van de Natura 2000-*

gebieden in de directe omgeving - de kwaliteit van de habitattypen¹ en de habitats² van soorten waarvoor de gebieden zijn aangewezen verslechteren of een significant verstorend effect hebben? Kunnen deze effecten bij voorbaat redelijkerwijs uitgesloten worden of kunnen de effecten leiden tot significante aantasting van de natuurlijke kenmerken³ van het Natura 2000-gebied?

Figuur 1.1: Natura 2000-gebieden met locaties Hoogenboomlaan 34 Renesse (Krijger Molenaars) (links) en het te verplaatsen strandpaviljoen (rechts)

¹ Definitie habitattypen: land- of waterzone met bijzondere geografische, abiotische én biotische kenmerken die zowel geheel natuurlijk als halfnatuurlijk kunnen zijn. Voor de in Nederland voorkomende habitattypen staan in het 'Profielendocument' onder andere de vegetatietypen, abiotische randvoorwaarden, typische soorten die tot een bepaald habitattypen behoren (Bron: begrippenlijst Regiegroep Natura 2000).

² Definitie habitat: een gebied waarin een soort kan voortbestaan, individuen van een soort kunnen in dat gebied overleven en zich voortplanten, beschreven in termen van biotische en abiotische eisen van een organisme (synoniem = leefgebied).

³ Er is sprake van een aantasting van de natuurlijke kenmerken van een Natura 2000-gebied als er sprake is van significante gevolgen. Of de gevolgen significant zijn wordt bepaald in het licht van de instandhoudingsdoelstellingen.

Binnen het Natura 2000-gebied Kop van Schouwen ligt een (voormalige) beschermd natuurmonument (BN). Sinds het permanent maken van de Crisis- en herstelwet hoeven projecten of activiteiten die buiten de begrenzing van een BN worden uitgevoerd niet langer te worden beoordeeld op mogelijke aantasting van de oude doelen (geen externe werking), voor zover het BNM een overlap heeft met een Natura 2000-gebied en dat Natura 2000-gebied definitief is aangewezen (zie art. 19ia Nb-wet 1998 i.c.m. art 65). Dit is het geval voor de Kop van Schouwen en daarom worden deze BN-doelen niet getoetst in voorliggende voortoets.

2 Voornemen

Dit hoofdstuk beschrijft de voorgenomen plannen voor Krijger Meelfabriek en de verplaatsing van het strandpaviljoen zoals deze in het bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt.

2.1 Krijger Meelfabriek

Op het adres Hoogenboomlaan 34 ligt het terrein van meelfabriek Krijger Molenaars. Het bedrijfsproces omvat het vermalen van tarwe en mengen tot bloem, meel en meergranen-producten. Aanvoer van grondstoffen en afvoer van producten vindt plaats met vrachtwagens. Het voorterrein is in gebruik als parkeerplaats voor personenauto's van werknemers en bezoekers, er is een weegbrug en er staat een bedrijfswoning. Het terrein is voorts deels bebouwd met bedrijfsgebouwen, kantoorruimte en silo's. Tussen de gebouwen is verharding aanwezig ten behoeve van het rijden en manoeuvreren van vrachtwagens en voor het stallen van enkele eigen vrachtwagens.

Ontwikkelingsmogelijkheden Bedrijf

Op grond van de planregeling mag het bouwvlak niet volledig worden volgebouwd omdat er een beperking op de planverbeelding is opgenomen in de vorm van een bebouwingspercentage. In de 1^e herziening is een bebouwingspercentage van 75% opgenomen. Deze uitbreiding ten opzichte van de feitelijke situatie is alleen voor opslagdoeleinden. Er zijn ook eisen gesteld aan de bouwhoogte. Voor het grote respectievelijk kleine bouwvlak betekent dit een goothoogte van 6 respectievelijk 17 meter en een maximale hoogte van 10 respectievelijk 21 meter.

Het bedrijf heeft plannen om een deel van de bedrijfsgebouwen te renoveren en/of te vergroten en om silo's inpandig te brengen (er wordt een gebouw om de silo's geplaatst).

Het terrein van de meelfabriek is een gezoneerd industrieterrein op grond van de Wet geluidhinder. De wettelijke geluidzone rond het bedrijf is niet gewijzigd ten opzichte van het vorige plan (bron: akoestisch onderzoek) en dient derhalve gerespecteerd te worden. Daarmee betekent een uitbreiding van de bebouwing niet gelijk een toename van milieuhinder.

Verkeer: uitbreiding met achterterrein

Het bedrijf Krijger Molenaars is voornemens om een perceel aan de noordzijde van het bedrijf, grenzend aan het recreatiepark Eureka, primair in te richten als parkeerplaats voor personenauto's van het personeel en stalling van de reserve vrachtwagens en aanhanger(s) van het bedrijf. Hiervoor wordt de oppervlak van de bestemming "bedrijf" vergroot ten opzichte van het vorige plan. Op dit perceel is bebouwing niet mogelijk. Uit de planverbeelding en planregeling volgt dat op dit achterliggend perceel geen bedrijfsmatige activiteiten mogen plaatsvinden, die betrekking hebben op het functioneren van de meelfabriek. Er worden op het achterterrein geen vrachtwagens (van derden) geparkeerd in afwachting van het laden en lossen; daartoe wordt het vrijgekomen voorterrein aan de straat gebruikt. Het doel van dit voornemen is de parkeerdruk op de Hoogenboomlaan te verminderen, waardoor de parkeeroverlast wordt verminderd en de verkeersveiligheid wordt verbeterd. Vanwege ruimtegebruik op het voorterrein worden in de huidige praktijk regelmatig vrachtwagens in afwachting van laden of lossen langs de straat (Hoogenboomlaan) geparkeerd.

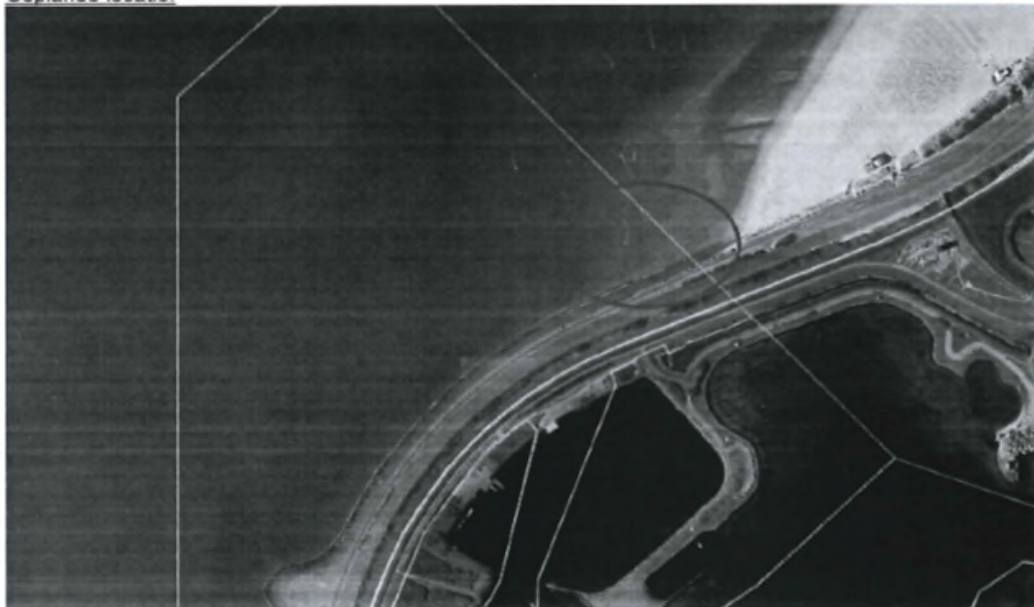
2.2 Verplaatsing strandpaviljoen

In de oksel van de Brouwersdam zijn op dit moment drie strandpaviljoens op korte afstand van elkaar gelegen. Eén van de strandpaviljoens wordt verplaatst naar een locatie op de Brouwersdam, tegen de gemeentegrens (zie figuur 2.1). Bij dit strandpaviljoen wordt tevens een (kite)surfschool en – shop gerealiseerd. De totale bebouwde oppervlakte bedraagt maximaal 1.000 m². Voor het overige wordt aangesloten bij de bouwbepalingen uit het bestemmingsplan Kop van Schouwen.

Huidige locatie:

Geplande locatie:

Figuur 2.1: De huidige locatie van het strandpaviljoen (boven) en de nieuwe situatie van het strandpaviljoen (onder)

3 Toetsingskader: Natura 2000-gebieden

In dit hoofdstuk wordt de relevante Natura 2000-gebieden beschreven:

- Natura 2000-gebied Kop van Schouwen (Habitatrichtlijngebied)
- Natura 2000-gebied Grevelingen (Habitatrichtlijngebied en Vogelrichtlijngebied)
- Natura 2000-gebied Voordelta (Habitatrichtlijngebied en Vogelrichtlijngebied)

Het Natura 2000-gebied Oosterschelde ten zuiden van het plangebied wordt buiten beschouwing gelaten gezien de afstand tot beide ontwikkelingen, de beperkte ontwikkelingsmogelijkheden van Krijger Meelfabriek en het invloedsgebied van het strandpaviljoen dat zich niet uitstrekt tot het Natura 2000-gebied Oosterschelde.

3.1 Natura 2000-gebied Kop van Schouwen

De Kop van Schouwen is een duingebied op het westelijke uiteinde van Schouwen-Duiveland. Het gebied omvat een aantal deelgebieden met een verschillende ontstaansgeschiedenis, waardoor kalkrijke jonge duinen, kalkarme oude duinen, klifduinen en stuifduinen aanwezig zijn. Aan de zeezijde van het gebied zijn de duinen sterk geaccidenteerd, met natuurlijke begroeiing, verstuivingsprocessen en natte valleien; de open binnenduinen zijn licht golvend. Daardoor komt een brede variatie aan duinhabitattypen voor. In de aangroeiende noordwestpunt (Verklikkerduinen) zijn jonge duinvalleien aanwezig. De iets zuidelijker gelegen Meeuwenduinen vormen een naar verhouding grootschalig actief stuivend duin waarin in de laatste 50 jaar geen maatregelen zijn getroffen voor vastlegging van het duin. In de Zeepe duinen, ten oosten daarvan, zijn in het kader van natuurontwikkeling valleien opnieuw uitgegraven en zijn nieuwe uitblazingsvalleien ontstaan. In het zuidwesten van het gebied worden jonge duinen met struweel en bos aangetroffen. In de oostelijke binnenduinen liggen ontkalkte vroongronden met soortenrijke graslanden, afgewisseld met de zogenaamde elzenmeten, duinheide en landgoedbossen. Tussen Burgh-Haamstede en Renesse zijn de meeste natte duinvalleivegetaties te vinden (bron: www.rijksoverheid.nl/natura2000).

Dit natuurgebied is in juli 2013 definitief aangewezen. Tabel 3.1 toont de instandhoudingsdoelen (ISD) voor habitattypen en -soorten. De begrenzing van het Natura 2000-gebied is in figuur 3.1 weergegeven.

Figuur 3.1: begrenzing Natura 2000-gebied Kop van Schouwen

Tabel 3.1: Instandhoudingsdoelen Natura 2000-gebied Kop van Schouwen.

		Doelstelling		
		Opp.	Kwal.	Pop.
Habitattypen				
H2110	Embryonale duinen	=	=	
H2120	Witte duinen	>	>	
H2130A	*Grijze duinen (kalkrijk)	>	>	
H2130B	*Grijze duinen (kalkarm)	>	>	
H2130C	*Grijze duinen (heischraal)	>	>	
H2150	*Duinheiden met struikhei	=	=	
H2160	Duindoornstruwelen	= (<)	=	
H2170	Kruipwilgstruwelen	= (<)	=	
H2180A	Duinbossen (droog)	= (<)	=	
H2180B	Duinbossen (vochtig)	= (<)	>	
H2180C	Duinbossen (binnenduinrand)	= (<)	=	
H2190A	Vochtige duinvalleien (open water)	>	>	
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	>	>	
H2190C	Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	>	>	
H2190D	Vochtige duinvalleien (hoge moerasplanten)	=	=	
H6410	Blauwgraslanden	=	=	
Habitatsoorten				
H1014	Nauwe korfslak	=	=	=
H1340	*Noordse woelmuis	=	>	=
H1903	Groenknolorchis	>	>	>

Legenda: = behoudsdoelstelling, > verbeter- of uitbreidingsdoelstelling, = (<) ten gunste van doelstelling * Voor naam betekent prioritaire soort of habitatype

3.2 Natura 2000-gebied Grevelingen

De Grevelingen is een voormalige zeearm gelegen tussen Goeree-Overflakkee en Schouwen-Duiveland. Het is sinds de afsluiting door de Deltawerken het grootste zoutwatermeer van Europa en bevat een aantal eilanden waar uitgestrekte, soortenrijke duinvalleibegroeiingen en zilte pioniergemeenschappen voorkomen, alsmede uitgestrekte oeverlanden (onder meer de Slikken van Flakkee) met zilte begroeiingen, graslanden, ruigten, struwelen en bos. Mede dankzij de geïsoleerde ligging van de eilanden (de voormalige zandplaten Hompelvoet, Veermansplaat, Kleine Veermansplaat, Grote en Kleine Stampersplaat) vormt de Grevelingen een van de belangrijkste leefgebieden voor de noordse woelmuis in Zuidwest-Nederland. Om verzoeting tegen te gaan werd in 1978 de Brouwerssluis aangelegd, die in de periode december-maart open staat en die tevens uitwisseling van visbestanden aan weerszijden mogelijk maakt. Het meer is nu relatief arm aan nutriënten en algen en het water is helder. Sinds seizoen 1999/2000 staat de sluis vrijwel permanent open. De Grevelingen is van uitzonderlijk belang voor visetende watervogels. Het heldere water speelt hierin waarschijnlijk een rol. Voor fuut en middelste zaagbek is dit het belangrijkste overwinteringsgebied in Nederland. Ook voor kuifduiker, dodaars, lepelaar en kleine zilverreiger is het gebied van grote betekenis, terwijl geoorde futen zich in de nazomer verzamelen tot een groeiende ruiconcentratie met internationale aantrekkingskracht en een voor Nederland verder ongekende omvang. Ook voor de brilduiker, benthos/viseter, is de Grevelingen het belangrijkste overwinteringsgebied. Terwijl de kleinere en kustgebonden viseters recent sterk toenamen, is het belang van de Grevelingen voor fuut, aalscholver, middelste

zaagbek en brilduiker rond 1999 verminderd, mogelijk in samenhang met het gewijzigde sluisbeheer. Een minder gunstige situatie kan ook ontstaan door het optreden van stratificatie in de diepere delen, die invloed kan hebben op de visstand. Stratificatie is gerelateerd aan beperkingen in doorstroming en peilvariatie. Behalve voor viseters is het gebied verder van belang voor enkele ganzen, eenden en steltlopers, met name brandgans en strandplevier. Voor steltlopers die in de noordtak van de Oosterschelde foerageren is het gebied tevens van belang als hoogwatervluchtplaats. Kanoeten, die wat hogere eisen stellen aan hoogwatervluchtplaatsen (buitendijkse, verstoringsvrije schorren en ondiepten) overtijen bijv. bij Battenoord en Herkingen. Het is tevens een zeer belangrijk broedgebied voor kustbroedvogels van zandplaten en schelpenstrandjes (kluut, bontbekplevier, strandplevier, grote stern, visdief en dwergstern).

Dit natuurgebied is in 2013 definitief aangewezen als Natura 2000-gebied (Vogel- en Habitatrichtlijngebied). Tabel 3.2 toont de instandhoudingsdoelen (ISD) voor habitattypen en -soorten, broed- en niet-broedvogels. De begrenzing van het Natura 2000-gebied Grevelingen is in figuur 3.2 weergegeven.

Figuur 3.2: begrenzing Natura 2000-gebied Grevelingen

Tabel 3.2: Instandhoudingsdoelen Natura 2000-gebied Grevelingen.

		Doelstelling			Draagkracht	
		Opp.	Kwal.	Pop.	# vogels	# paren
Habitattypen						
H1310A	Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	=	=			
H1310B	Zilte pionierbegroeiingen(zeevetmuur)	=	=			
H1330B	Schorren en zilte graslanden (binnendijks)	=	=			
H2130B	*Grijze duinen (kalkarm)	=	=			
H2160	Duindoornstruwelen	=	=			
H2170	Kruipwilgstruwelen	=	=			
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	=	=			
H6430B	Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)	=	=			
Habitatsoorten						
H1340	*Noordse woelmuis	>	>	>		
H1903	Groenknolorchis	=	=	=		
Broedvogels						
A081	Bruine Kiekendief	=	=			17
A132	Kluut	>	>			2000*
A137	Bontbekplevier	>	>			105*
A138	Strandplevier	>	>			220*
A191	Grote stern	=	=			6200*
A193	Visdief	>	>			6500*
A195	Dwergstern	=	=			300*
Niet-broedvogels						
A004	Dodaars	=	=		70	
A005	Fuut	=	=		1600	
A007	Kuifduiker	=	=		20	
A008	Geoorde fuut	=	=		1500	
A017	Aalscholver	=	=		310	
A026	Kleine Zilverreiger	=	=		50	
A034	Lepelaar	=	=		70	
A037	Kleine Zwaan	=	=		4	
A041	Kolgans	=	=		140	
A043	Grauwe Gans	=	=		630	
A045	Brandgans	=	=		1900	
A046	Rotgans	=	=		1700	
A048	Bergeend	=	=		700	
A050	Smient	=	=		4500	
A051	Krakeend	=	=		320	
A052	Wintertaling	=	=		510	
A053	Wilde eend	=	=		2900	
A054	Pijlstaart	=	=		60	
A056	Slobeend	=	=		50	
A067	Brilduiker	=	=		620	
A069	Middelste Zaagbek	=	=		1900	
A103	Slechtvalk	=	=		10	

		Doelstelling			Draagkracht	
		Opp.	Kwal.	Pop.	# vogels	# paren
A125	Meerkoet	=	=		2000	
A130	Scholekster	=	=		560	
A132	Kluut	=	=		80	
A137	Bontbekplevier	=	=		50	
A138	Strandplevier	=	=		20	
A140	Goudplevier	=	=		2600	
A141	Zilverplevier	=	=		130	
A149	Bonte strandloper	=	=		650	
A157	Rosse grutto	=	=		30	
A160	Wulp	=	=		440	
A162	Tureluur	=	=		170	
A169	Steenloper	=	=		30	

Legenda: = behoudsdoelstelling, > verbeter- of uitbreidingsdoelstelling, * Voor naam betekent prioritaire soort of habitattypen, achter een getal in de kolom omvang populatie duidt het op een regionaal doel

3.3 Natura 2000-gebied Voordelta

De Voordelta omhelst het ondiepe zeegedeelte van de Zeeuwse en Zuid-Hollandse Delta. Het gebied wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van een gevarieerd en dynamisch milieu van kustwateren (zout), intergetijdengebied en stranden, dat een relatief beschutte overgangszone vormt tussen de (voormalige) estuaria en volle zee. Na de afsluiting van de Deltawerken is dit kustgedeelte sterk aan veranderingen onderhevig geweest, waarbij een uitgebreid stelsel van droogvallende en diepere zandbanken is ontstaan met daartussen diepere geulen. Door erosie- en sedimentatieprocessen treden verschuivingen op in de omvang van de intergetijdengebieden. Daarbij heeft o.a. de "zandhonger" van de Oosterschelde, maar ook de uitbreiding van de arealen door aanslibbing in de Kwade Hoek effect op de Voordelta (Westplaat). De waterkwaliteit wordt beïnvloed door met name de uitstroming van Rijn en Maas via de Haringvlietssluisen. Mede door deze aanvoer van voedingsstoffen kent de Voordelta een hoge voedselrijkdom. In de randen van het gebied bij Voorne en Goeree ligt een aantal schorren en meer slikkige platen. Verder horen ook de stranden van de Zeeuwse en Zuid-Hollandse eilanden, waar plaatselijk duinvorming optreedt, tot het gebied (bron: www.rijksoverheid.nl/natura2000).

Dit natuurgebied is in 2008 definitief aangewezen als Natura 2000-gebied (Vogel- en Habitatrichtlijngebied) en er zijn wijzigingsbesluiten van februari 2010 en januari 2014. Tabel 3.3 toont de instandhoudingsdoelen (ISD) voor habitattypen en –soorten en niet-broedvogels. De begrenzing van het Natura 2000-gebied is in figuur 3.3 weergegeven.

Figuur 3.3: begrenzing Natura 2000-gebied Voordelta

Tabel 3.3: Instandhoudingsdoelen Natura 2000-gebied Voordelta.

		Doelstelling			Draagkracht	
		Opp.	Kwal.	Pop.	# vogels	# paren
Habitattypen						
H1110A	Permanent overstroomde zandbanken (getijdengebied)	=	=			
H1110B	Permanent overstroomde zandbanken (Noordzee-kustzone)	=	=			
H1140A	Slik- en zandplaten (getijdengebied)	=	=			
H1140B	Slik- en zandplaten (Noordzee-kustzone)	=	=			
H1310A	Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	=	=			
H1310B	Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	=	=			
H1320	Slijkgrasvelden	=	=			
H1330A	Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	=	=			
H2110	Embryonale duinen	=	=			
Habitatsoorten						
H1095	Zeeprik	=	=	>		
H1099	Rivierprik	=	=	>		
H1102	Elft	=	=	>		
H1103	Fint	=	=	>		
H1364	Grijze zeehond	=	=	=		
H1365	Gewone zeehond	=	>	>		
Niet-broedvogels						
A001	Roodkeelduiker	=	=			

		Doelstelling			Draagkracht	
		Opp.	Kwal.	Pop.	# vogels	# paren
A005	Fuut	=	=		280	
A007	Kuifduiker	=	=		6	
A017	Aalscholver	=	=		480	
A034	Lepelaar	=	=		10	
A043	Grauwe Gans	=	=		70	
A048	Bergeend	=	=		360	
A050	Smient	=	=		380	
A051	Krakeend	=	=		90	
A052	Wintertaling	=	=		210	
A054	Pijlstaart	=	=		250	
A056	Slobeend	=	=		90	
A062	Toppereend	=	=		80	
A063	Eider	=	=		2500	
A065	Zwarte zee-eend	=	=		9700	
A067	Brilduiker	=	=		330	
A069	Middelste Zaagbek	=	=		120	
A130	Scholekster	=	=		2500	
A132	Kluut	=	=		150	
A137	Bontbekplevier	=	=		70	
A141	Zilverplevier	=	=		210	
A144	Drieteenstrandloper	=	=		350	
A149	Bonte strandloper	=	=		620	
A157	Rosse grutto	=	=		190	
A160	Wulp	=	=		980	
A162	Tureluur	=	=		460	
A169	Steenloper	=	=		70	
A177	Dwergmeeuw	=	=			
A191	Grote stern	=	=			
A193	Visdief	=	=			

Legenda: = behoudsdoelstelling, > verbeter- of uitbreidingsdoelstelling, * Voor naam betekent prioritaire soort of habitattype, achter een getal in de kolom omvang populatie duidt het op een regionaal doel

4 Effectanalyse

De effectanalyse bestaat uit twee stappen:

1. Bepalen mogelijke storingsfactoren
2. Beoordeling storingsfactoren

4.1 Bepalen storingsfactoren

Storingsfactoren kunnen een direct effect op de instandhoudingsdoelen hebben (bijvoorbeeld het doden van dieren of het verdwijnen van oppervlak habitatype of leefgebied) of een indirect effect (bijvoorbeeld verandering van de milieucondities, waardoor de leefomstandigheden verslechteren of het blokkeren van een trekroute, waardoor de toegang tot voedsel- of overwinteringsgebieden buiten het Natura 2000-gebied wordt geblokkeerd).

De effecten van de ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt in combinatie met verkeersaantrekkende werking kunnen gebundeld worden in een aantal storingsfactoren. Op basis van de effectenindicator (Ministerie EZ 2015; Broekmeyer, 2006) zijn mogelijke storingsfactoren benoemd die met deze ontwikkelingen kunnen samenhangen:

- ruimtebeslag,
- versnippering,
- verzuring en vermessing via atmosferische depositie verontreiniging,
- verdroging,
- verontreiniging
- verstoring door geluid, licht, trilling
- optische verstoring,
- verstoring door mechanische effecten.

In de volgende paragrafen wordt per storingsfactor uitgezocht of deze in relatie tot de ontwikkelingsmogelijkheden relevant zijn.

4.2 Beoordeling storingsfactoren

4.2.1 Oppervlakteverlies

Krijger

De meelfabriek zal vanwege de aard van de werkzaamheden en de ligging (buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied Kop van Schouwen, zie figuur 4.1) niet leiden tot oppervlakteverlies van habitattypen, verlies van standplaatsen van de groenknolorchis en verlies van leefgebied of van vaste verblijfplaatsen van habitatoorten.

Figuur 4.1: ligging Krijger (binnen rode cirkel) ten opzichte van het Natura 2000-gebied Kop van Schouwen

Strandpaviljoen

De nieuwe locatie van het strandpaviljoen ligt niet binnen de begrenzing van de Natura 2000-gebieden Grevelingen. De nieuwe locatie ligt wel binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied Voordelta, zie figuur 4.2 omdat een gedeelte van het strand binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied Voordelta valt.

Figuur 4.2: ligging nieuwe locatie strandpaviljoen (rode cirkel) ten opzichte van het Natura 2000-gebied Grevelingen (boven) en Voordelta (onder) (geel vlak = Natura 2000-gebied)

Daarom zal het strandpaviljoen niet leiden tot oppervlakteverlies van habitattypen, verlies van standplaatsen van de groenknolorchis en verlies van leefgebied of van vaste verblijfplaatsen van habitaatsoorten in het Natura 2000-gebied Grevelingen.

In het Natura 2000-gebied Voordelta verdwijnt ca 1.000 m² van het habitatype H1140B Slik- en zandplaten, subtype Noordzee-kustzone indien het strandpaviljoen binnen de grenzen van het Natura 2000-gebied wordt gerealiseerd. De aanwezigheid van het paviljoen leidt tot dat ruimtebeslag, het gebruik van het paviljoen leidt tot ander storingsfactoren (verstoring e.d.). Het ruimtebeslag leidt met zekerheid niet tot een significant negatief effect gezien de actuele omvang van het habitatype (H1140 bedraagt 2.308 ha), de actueel gunstige staat van instandhouding van dit habitatype en de zeer beperkte omvang van het strandpaviljoen.

4.2.2 Versnippering

Krijger

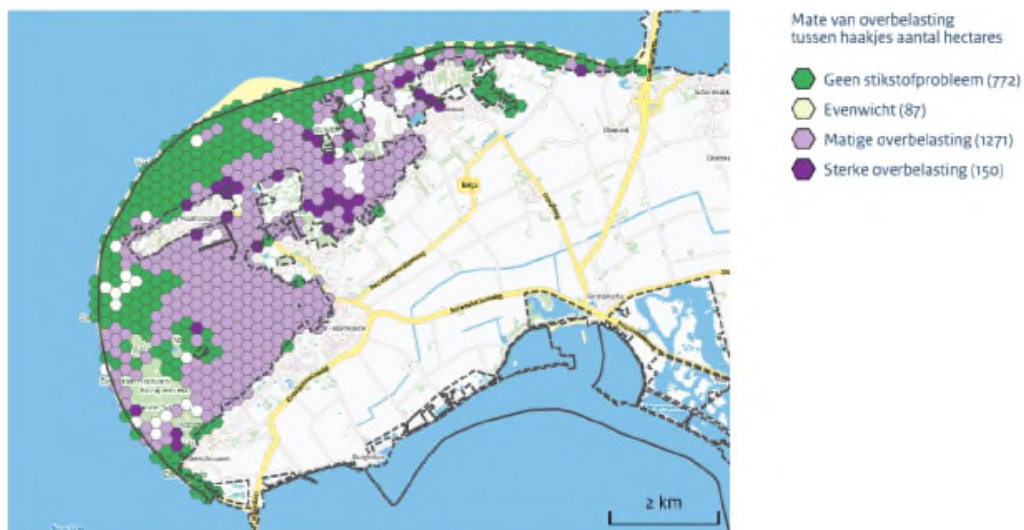
De meelfabriek zal vanwege de aard van de werkzaamheden en de ligging (buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied Kop van Schouwen) niet leiden tot versnippering van habitattypen, versnippering van de standplaatsen van de groenknolorchis en versnippering van leefgebieden van habitaatsoorten.

Strandpaviljoen

Omdat het strandpaviljoen een beperkte omvang heeft en er rond de locatie nog een ruime oppervlakte habitatype H1140B Slik- en zandplaten, subtype Noordzee-kustzone aanwezig is, is er geen sprake van een versnippering.

4.2.3 Verzuring en vermisting door atmosferische depositie (stikstofdepositie)

De Natura 2000-gebieden Kop van Schouwen en Grevelingen zijn stikstofgevoelig. In het Natura 2000-gebied Kop van Schouwen is de stikstofproblematiek beperkt tot een deel van het Natura 2000-gebied (figuur 4.3) en tot de habitattypen. De habitaatsoorten groenknolorchis en nauwe korfslak komen weliswaar voor in een stikstofgevoelig biotoop maar deze biotopen bevinden zich in een zone met een lage achtergronddepositie. Daar is stikstof dus geen knelpunt. Het leefgebied van de habitaatsoort Noordse woelmuis is niet stikstofgevoelig. Deze soort verblijft graag in verruigde biotopen (Prov. Zeeland, 2015).

Figuur 4.3: Ruimtelijke beeld van de overbelaste situatie Kop van Schouwen (Bron: Provincie Zeeland, 2015)

In het Natura 2000-gebied Grevelingen zijn de habitattypen en de standplaats van de habitaatsoort Groenknolorchis zijn stikstofgevoelig. De leefgebieden van de andere habitaatsoort (Noordse woelmuis) en de leefgebieden van de meeste vogelsoorten zijn niet stikstofgevoelig. De bruine kiekendief, bontbekplevier, tureluur, visdief en scholekster maken (deels) wel gebruik van stikstofgevoelige leefgebieden. Echter, een eventuele toename van stikstofdepositie zal de instandhoudingsdoelen niet zal belemmeren want ze maken ook gebruik van niet-stikstofgevoelige leefgebieden en de leefgebieden die wel stikstofgevoelig zijn, zijn niet van wezenlijke invloed op de draagkracht van de Grevelingen voor de bruine kiekendief, bontbekplevier, tureluur, visdief en scholekster (Anon., 2015). In het Natura 2000-gebied Grevelingen is de stikstofproblematiek beperkt tot een (beperkt) aantal gebieden binnen van het Natura 2000-gebied (figuur 4.4).

Figuur 4.4: Ruimtelijke beeld van de overbelaste situatie Grevelingen (rood = KDW-overschrijding) (Bron: Anon, 2015)

Het Natura 2000-gebied Voordelta is niet stikstofgevoelig omdat de KDW van de stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden niet overschreden worden (minimale marge tot KDW is 515 mol/ha/jr).

Gezien de gevoeligheid voor verzuring en vermessing van de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden Kop van Schouwen en Grevelingen is stikstofdepositie een aandachtspunt.

Krijger

De uitbreidingsruimte voor Krijger Molenaars ten opzichte van de huidige feitelijke situatie neemt nauwelijks toe. Daarnaast mag de ruimte alleen ingevuld worden ten behoeve van opslagdoeleinden. Bovendien zal bij uitbreiding gebruikt gemaakt worden van nieuwere technieken met een lagere emissie. Ook het verkeer neemt niet toe. Er is geen uitbreiding van productieactiviteiten. De feitelijke situatie blijft gehandhaafd. De aanleg van de nieuwe parkeerplaats veroorzaakt geen additionele stikstofdepositie omdat er een verbetering optreedt aan de voorzijde van de meelfabriek en het personenverkeer zich verder van het Natura 2000-gebied af beweegt. Vrachtwagens kunnen sneller het terrein oprijden en hoeven niet te wachten op de Hoogenboomweg. Daardoor bevinden ook de vrachtwagens zich verder van het Natura 2000-gebied en zullen ze ook minder emissie veroorzaken (geen stationair draaiende motor in afwachting van het kunnen oprijden van het terrein en kleinere afstand omdat de vrachtwagens niet eerst op de Hoogenboomweg hoeven te parkeren maar meteen het terrein kunnen oprijden). Daarom is er geen sprake is van de toename van stikstofemissie op het Natura 2000-gebied Kop van Schouwen ten opzichte van de huidige, feitelijke situatie.

Strandpaviljoen

Het strandpaviljoen wordt verplaatst. Door de verplaatsing komt het strandpaviljoen op grotere afstand van het Natura 2000-gebied Kop van Schouwen te liggen en zal de stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypes afnemen en daarmee een verbetering van de situatie betekenen. De afstand tot de stikstofgevoelige habitattypen in het Natura 2000-gebied Grevelingen is dusdanig dat er geen sprake is van een toename aan stikstofdepositie als gevolg van het wegverkeer danwel het strandpaviljoen zelf.

4.2.4 Verontreiniging

Krijger en strandpaviljoen

Nieuwe ontwikkelingen zijn gebonden aan voorschriften en regels uit de Waterwet en Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. In het kader hiervan worden bij het ontwerp en de inrichting van het bedrijventerrein voorzieningen getroffen om verontreinigingen te voorkomen, waardoor ecologisch gerelateerde effecten niet aan de orde zijn. (Significante) Negatieve effecten zijn uitgesloten.

4.2.5 Verdroging

Krijger

Het betreft een reeds in gebruik zijnde verhard terrein zodat de ontwikkelingsmogelijkheden niet zullen leiden tot een aanpassing van de grondwaterstand. Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen door verdroging kunnen uitgesloten worden.

Strandpaviljoen

De bouw of de aanwezigheid van het strandpaviljoen leidt niet tot veranderingen in de grondwaterstanden/stijghoogtes in de Natura 2000-gebieden. Er is geen sprake van verdroging door lagere grondwaterstanden en/of afnemende kwel. Negatieve effecten kunnen worden uitgesloten.

4.2.6 Verstoring door geluid, licht, trilling

Krijger

Geluid, licht of trilling zijn storingsfactoren waarvoor de habitattypen of de meeste habitatsoorten waarvoor het Natura 2000-gebied Kop van Schouwen is aangewezen niet gevoelig zijn. Uitzondering hierop is de nauwe korfslak die als gevoelig voor trillingen wordt genoemd. Heiwerkzaamheden hebben geen negatief effect op de nauwe korfslak omdat deze soort maar op enkele plaatsen in de duinen voorkomt, meestal in struwelen en in kalkrijke omgeving zoals de Kop van Schouwen in een groot aantal biotopen en deze ook op grotere afstand van het bedrijf liggen. De efficiëntere afwikkeling van het vrachtverkeer zal de permanente hinder door trillingen als gevolg van het vrachtverkeer verminderen.

Enkele vogels (wel geluidgevoelig) behoren tot de typische soorten van de habitattypen H2130B (tapuit en velduil) en H2180A (grote bonte specht) die in het aangrenzende Natura 2000-gebied Kop van Schouwen voorkomen. Het habitatype H2130C heeft geen vogels onder de kenmerkende soorten (bron: profielendocumenten habitattypen). De geluidszone zorgt er voor dat de geluidsemisatie niet kan toenemen als gevolg van de totale bedrijfsactiviteiten. De geluidszone wijzigt niet ten opzichte van de huidige, feitelijke situatie. Bovendien neemt door de efficiëntere verkeersafwikkeling en de verplaatsing van de parkeerplaats naar de achterzijde van het terrein, de geluidverstoring voor deze soorten af.

Strandpaviljoen

In deze alinea gaat het met name om het geluid afkomstig van het strandpaviljoen. De verstoring door de (kite)surfschool wordt beoordeeld onder 'optische verstoring' (paragraaf 4.2.7) omdat het met name de aanwezigheid van de (kite)surfers is die maatgevend zijn voor het verstoringseffect.

Het invloedsgebied met betrekking tot verstoring door licht en geluid is beperkt gezien de omvang van het strandpaviljoen. Het actuele gebruik van de Brouwerdam (autoverkeer en recreanten) leidt tot een sterk verstoorde zone in het Natura 2000-gebied Voordelta en Grevelingen. Het strandpaviljoen zal in deze invloedszone komen te liggen en deze verstoorde zone niet groter maken. Daarmee zijn negatieve effecten uitgesloten.

4.2.7 Optische verstoring

De optische verstoring betreft verstoring door de aanwezigheid en/of beweging van mensen en verkeer en aanwezigheid bebouwing. Deze vorm van verstoring treedt vaak samen op met verstoring door geluid of trilling en licht.

Krijger

Door de actuele aanwezigheid van de bebouwing op het terrein is er geen noemenswaardige additionele optische verstoring op het Natura 2000-gebied door de uitbreidingsmogelijkheden. Er is nu onbebouwd bedrijfsterrein aanwezig – en dat blijft ook gehandhaafd - tussen de gebouwen

voor het rijden en manoeuvreren van vrachtwagens die komen laden en lossen; het open middenterrein verschaft toegang tot enkele laad- en lospunten. Bovendien moet er een doorgang blijven voor de bereikbaarheid van het geplande parkeerterrein aan de achterzijde. In het bouwvlak zijn ook de uitbreidingsmogelijkheden in bouwhoogte beperkt. De grote L-vormige opslagloods met zadeldak heeft nu een nokhoogte van ruim 9 meter en kan dus feitelijk niet noemenswaardig verhoogd worden. Het optrekken van deze loods tot een plat dak van 10 meter hoogte is niet mogelijk.

Bovendien zijn de habitattypen en de habitatoorten niet gevoelig voor verdichting van het terrein van de meelfabriek (het effect dat optreedt door extra bebouwing), en ook de typische vogelsoorten van de habitattypen zijn niet gevoelig voor verdichting, zoals dat wel het geval is voor ganzen of weidevogels. De vrachtwagens zullen sneller het terrein kunnen oprijden zodat de optische verstoring door wegverkeer zal afnemen ten opzichte van de huidige situatie.

Daarnaast kan het realiseren van een opslaggebouw zelfs positieve effecten hebben doordat functies niet meer in de buitenlucht plaatsvinden waardoor het effect op de omgeving afneemt en opzichte van de situatie dat de functies in de buitenlucht plaatsvinden.

De genoemde punten overwegende zijn negatieve effecten als gevolg van additionele optische verstoring uitgesloten.

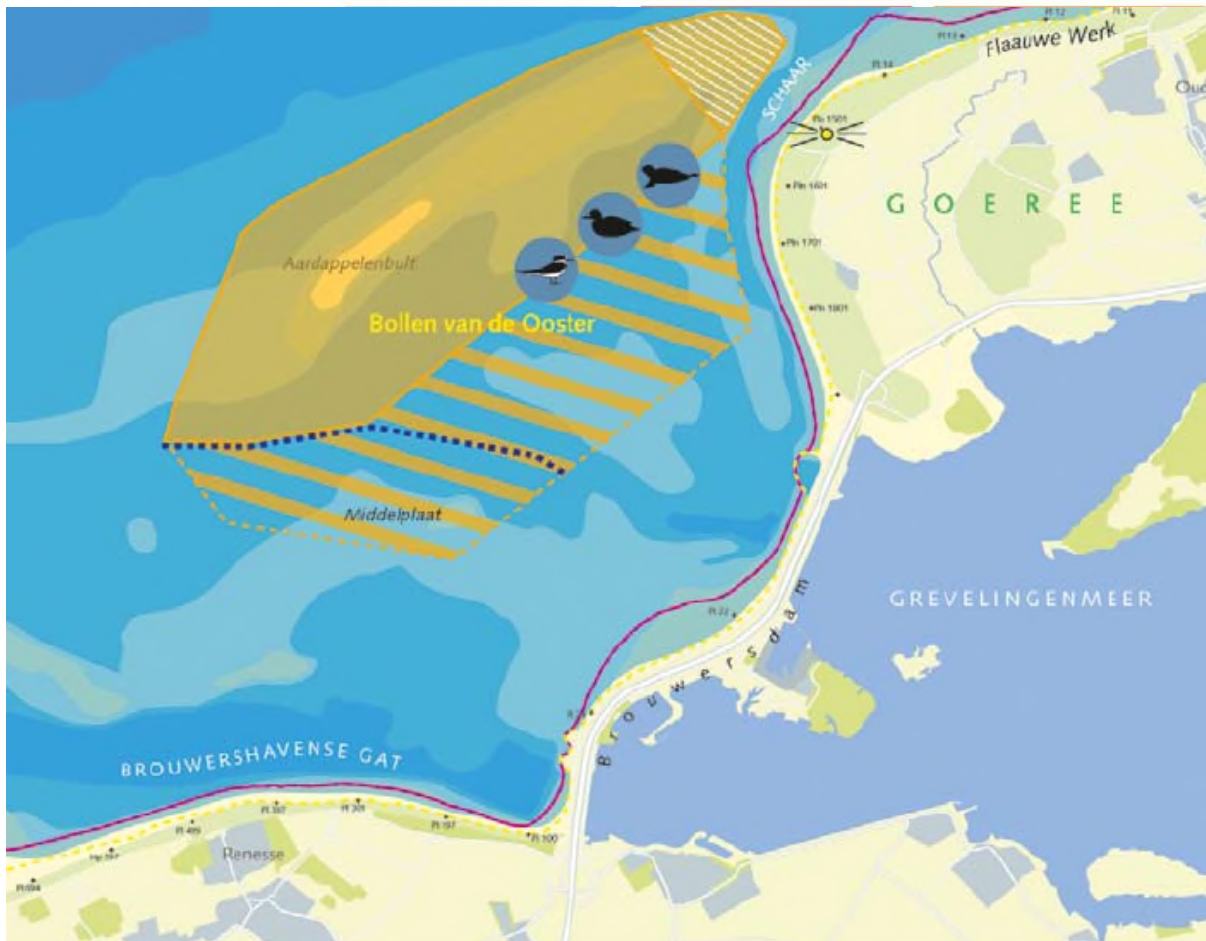
Strandpaviljoen

Het strandpaviljoen zelf leidt niet tot een additionele optische verstoring gezien het huidige gebruik van de Brouwersdam. Het gebruik van de (kite)surfschool leidt wel tot enige additionele optische verstoring in de Voordelta. De (kite)surfschool is georiënteerd op de Noordzee, niet op het Grevelingenmeer.

In de Voordelta was (kite)surfen zonder vergunning en zonder aanvullende voorwaarden toegestaan, met uitzondering van de rustgebieden (Hinderplaat, Bollen van de Ooster, Bollen van het Nieuwe Zand, Slikken van Voorne en Verklikkerplaat) (RWS, Prov. ZH en Prov. Zld, 2008 en). In het ontwerp-beheerplan (RWS, november 2014) zijn aanvullende voorwaarden opgenomen (zie figuur 4.5). Het rustgebied Bollen van de Ooster ligt het dichtst bij de geplande locatie van de (kite)surfschool. De voorwaarden die voor dit rustgebied gelden, zijn weergegeven in figuur 4.5.

De nieuwe (kite)surfschool zal ook opereren binnen de gestelde (aanvullende) voorwaarden van het Natura 2000-gebied Voordelta en daardoor is een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied Voordelta uit te sluiten.

Activiteit	Toegestaan in bodembeschermingsgebied	Toegestaan in rustgebieden	Toegestaan in rest Voordelta
Kitesurfen	Beperkt, alleen op in APV vastgelegde locaties	Nee	Beperkt, alleen op in APV vastgelegde locaties
Windsurfen, golfsurfen	Beperkt, alleen op in APV vastgelegde locaties	Beperkt, extra mitigatie	Beperkt, alleen op in APV vastgelegde locaties

4. Rustgebied Bollen van de Ooster

Schaal 1:75.000

- Geen activiteiten toegestaan (jaarrond)
- Geen activiteiten toegestaan (1 november - 1 april)
- Recreatie onder voorwaarden toegestaan (jaarrond)
- Corridor: langzame recreatie- en beroepsvaart
- Betonning situatie 2007
- Strandpaal
- Vuurtoren
- Grens Natura 2000-gebied Voordelta
- Grens bodembeschermingsgebied

Rustgebied t.b.v.:

- zeehond
- zwarte zee-eend
- grote stern

Aan deze kaarten kunnen geen rechten worden ontleend.

Figuur 4.5: Aanvullende voorwaarden ten aanzien van recreatie in het rustgebied Bollen van de Ooster (RWS, Prov. ZH en Prov. Zld, 2008 en RWS, november 2014).

4.2.8 Verstoring door mechanische effecten

Onder mechanische effecten vallen verstoring door betreding, golfslag, luchtwervelingen en dergelijke, die optreden ten gevolge van menselijke activiteit. Om dit soort effecten te krijgen moeten activiteiten in de Natura 2000-gebieden plaatsvinden.

Krijger

Het bedrijf ligt buiten het Natura 2000-gebied Kop van Schouwen. Effecten als gevolg van mechanische verstoring kunnen daarom worden uitgesloten.

Strandpaviljoen

Het strandpaviljoen leidt niet tot mechanische effecten op het Natura 2000-gebied, anders dan de betreding door mensen die op het strand wandelen. Dit vindt in de huidige feitelijke situatie ook veelvuldig plaats. Door de voorwaarden die aan de waterrecreatie worden gesteld in de rustgebieden wordt ook voorkomen dat bijvoorbeeld betreding tot negatieve effecten leidt voor het Natura 2000-gebied Voordelta.

5 Conclusie voortoets

Uit voorgaande hoofdstukken blijkt dat een negatief effect uit te sluiten is. **Omdat het bestemmingsplan geen negatieve gevolgen kan hebben voor Natura 2000-gebieden hoeft geen passende beoordeling gemaakt worden.** Dit volgt uit de Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet).

In tabel 5.1 zijn alle storingsfactoren benoemd die in paragraaf 4.2 beschreven zijn. Conclusie is dat negatieve effecten op Natura 2000-gebieden als gevolg van de ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt voor Krijger Meelfabriek en het strandpaviljoen met zekerheid zijn uit te sluiten.

Tabel 5.1 Conclusie voortoets

Potentiële storingsfactor	Krijger Meelfabriek	Verplaatsing strandpaviljoen
Oppervlakteverlies	* (Kop van Schouwen)	* (Grevelingen en Voordelta)
Versnippering	* (Kop van Schouwen)	* (Grevelingen en Voordelta)
Vermesting en verzuring via lucht (stikstofdepositie)	* (Kop van Schouwen en Grevelingen)	* (Kop van Schouwen en Grevelingen)
Verontreiniging	* (Kop van Schouwen)	* (Grevelingen en Voordelta)
Verdroging	* (Kop van Schouwen)	* (Grevelingen en Voordelta)
Verstoring door geluid en licht	* (Kop van Schouwen)	* (Grevelingen en Voordelta)
Verstoring door trilling	* (Kop van Schouwen)	* (Grevelingen en Voordelta)
Optische verstoring	* (Kop van Schouwen)	* (Grevelingen en Voordelta)
Mechanische effecten	* (Kop van Schouwen)	* (Grevelingen en Voordelta)

✓ = *significant negatief effect niet met zekerheid uit te sluiten,*

* = *geen sprake van een verslechtering of significante verstoring*

Toets uitvoerbaarheid

Het is op basis van deze voortoets met zekerheid uit te sluiten dat de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden Kop van Schouwen, Voordelta en Grevelingen als gevolg van de ontwikkelingen die de 1^e herziening van het bestemmingsplan mogelijk maakt voor Krijger Meelfabriek en het strandpaviljoen worden aangetast. Daarmee staat de Natuurbeschermingswet de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan niet in de weg.

6 Bronnen

Anon., 2015. PAS-gebiedsanalyse Grevelingen (115).

Broekmeyer, M.E.A. (redactie), 2006. Effectenindicator Natura 2000-gebieden; achtergronden en verantwoording ecologische randvoorwaarden en storende factoren. Wageningen, Alterra, Alterra-rapport 1375.

Bureau Veritas, november 2011. Stofemissie-onderzoek aan diverse installaties bij Krijger Molenaars.

Dobben, H. van, R. Bobbink, D. Bal & A. van Hinsberg, 2012. Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en leefgebieden van Natura 2000. Alterra-rapport 2397. Alterra Wageningen UR, Wageningen.

EL&I (2005). Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998. Ministerie van Landbouw Natuurbeheer en Voedselkwaliteit. November 2005.

EU (2000). Beheer van 'Natura 2000-gebieden', de bepalingen van artikel 6 van de Habitatrictlijn (richtlijn 92/43/EEG). EU, Brussel.

Kiwa Water Research, juni 2007. Knelpunten- en kansanalyse Natura 2000-gebied 116 - Kop van Schouwen.

Krijgsveld K.L. et al; Verstoring gevoeligheid van vogels. Vogelbescherming 2008.

Ministerie van EZ en Ministerie van I&M, januari 2015. Deel II. Passende beoordeling over het programma aanpak stikstof 2015 – 2021. Definitief. Opgesteld door Dienst Landelijk Gebied in samenwerking met Tauw BV.

Profielendocumenten H1140 Slik- en zandplaten, versie 2, 18 december 2018.

Provincie Zeeland, 2015. Gebiedsanalyse Kop van Schouwen, versie 18-11-2015.

Rijkswaterstaat, Provincie Zuid-Holland en Provincie Zeeland, juli 2008. Beheerplan Voordelta; Spelregels voor natuurbescherming.

Rijkswaterstaat, juni 2015. Natura 2000 Deltawateren; Ontwerpbeheerplan 2015-2021.

Rijkswaterstaat, november 2014. Natura 2000 Voordelta; Ontwerpbeheerplan 2015-2021 Samenvatting.

SOVON & CBS 2005. Trends van vogels in het Nederlandse Natura 2000 netwerk. SOVON-informatierapport 2005/09. Beek-Ubbergen.

Smit, N.A.C. & D. Bal, November 2012. PAS Deel II Herstelstrategieën voor stikstofgevoelige habitats. - Bijlagen Deel II - bijlagen 1 en 2. Alterra Wageningen UR en Programmadirectie Natura 2000 van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, Wageningen / Den Haag.

Steunpunt Natura 2000, 2007. Toepassing begrippenkader Natuurbeschermingswet 1998 (intern werkdocument, , september 2007).

Websites:

www.synbiosys.alterra.nl

www.rijksoverheid.nl/natura2000/effectenindicaotr

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT
T. 0162487000
E. Christel.schellingen@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2016

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.